

Koncept rozvoje oboru Medicína katastrof

MUDr. Josef Štorek, Ph.D.

KUMaMK IPVZ Praha

KLHO FBMI ČVUT Kladno

Medicína katastrof

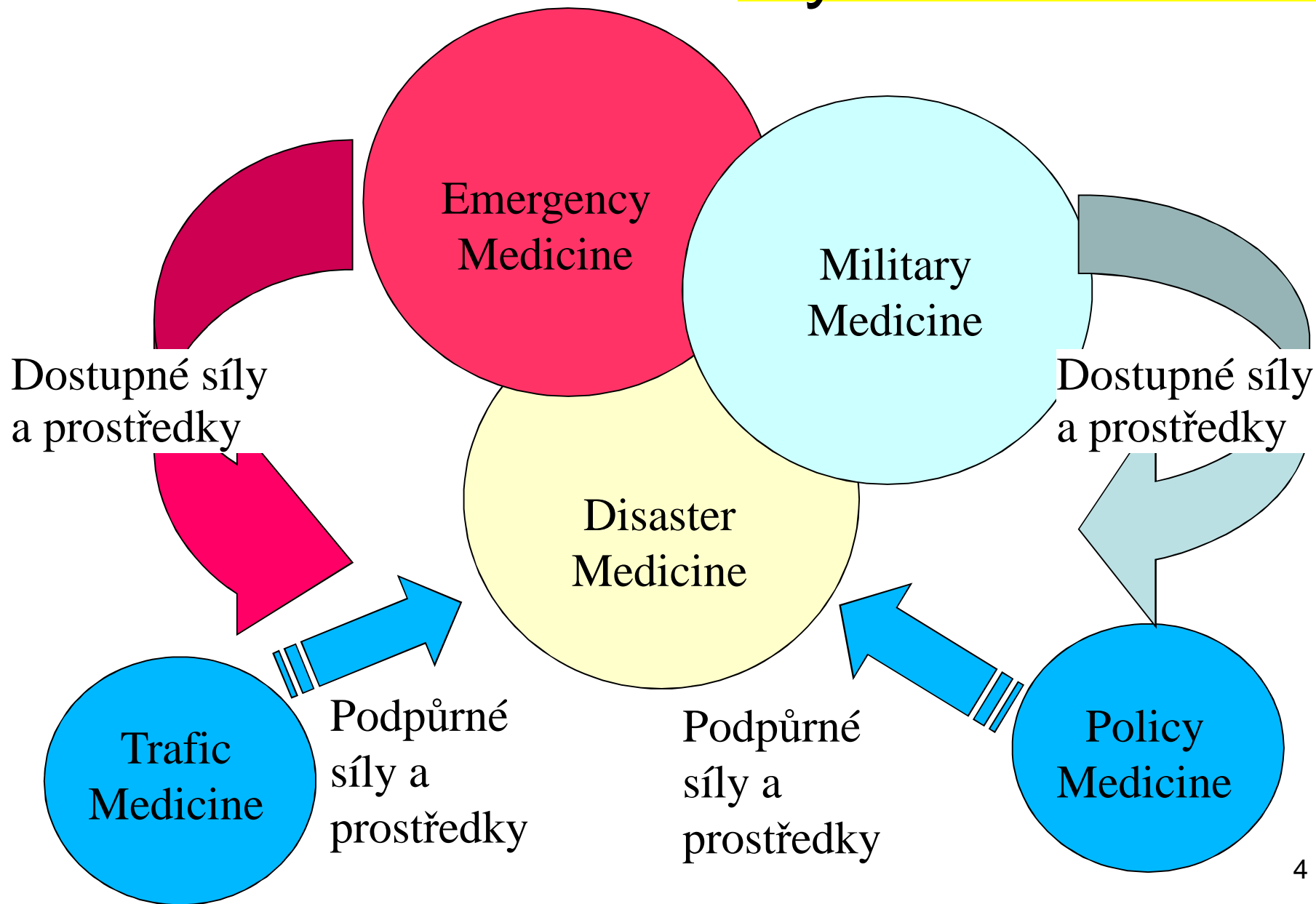
volně podle S.W.A.Gunn, 1990

- *Společné úsilí a tvůrčí spolupráce rozličných medicínských oborů*
  - *k prevenci,*
  - *k organizování záchranných akcí a*
  - *k rehabilitaci zdravotních následků katastrof;**v účelné součinnosti s ostatními tísňovými a podobnými službami, které se účastní komplexního řešení stavů po katastrofách ...*

Základy

- Základy byly položeny v letech 1990 – 1992 v rámci transformace společnosti, kdy probíhala také transformace zdravotnictví, i transformace armády a dalších ...
- Prvním krokem k využití kapacit dostupných systémů byl proces konverze (1991-1992) – snaha propojit obsah urgentní medicíny a válečné medicíny v jednom společném prostředí, který nabízela **medicína katastrof 90.let XX.století** viz obr.3
- Prezentace : Konference o civilním a vojenském zdravotnictví v zemích přecházejících k tržní ekonomice, Bukurešť, 15.-16.6.1993

Výchozí schéma

Výchozí princip

- Gesce nad „národní zdravotní politikou i za nestandardních podmínek je svěřena ministerstvu zdravotnictví, kterému m.j. přísluší **odborný dozor nad zdravotní péčí v jiných odvětvích a jejich odborné vedení.**
  - (zákon č. 20/1966 Sb., v platném znění, § 80)
- Společnou snahou všech poskytovatelů zdravotní péče a jejich řídicích struktur musí být prioritně medicínské požadavky uplatňované v resortních (sekundárně) podmínkách podle jejich příslušnosti ....

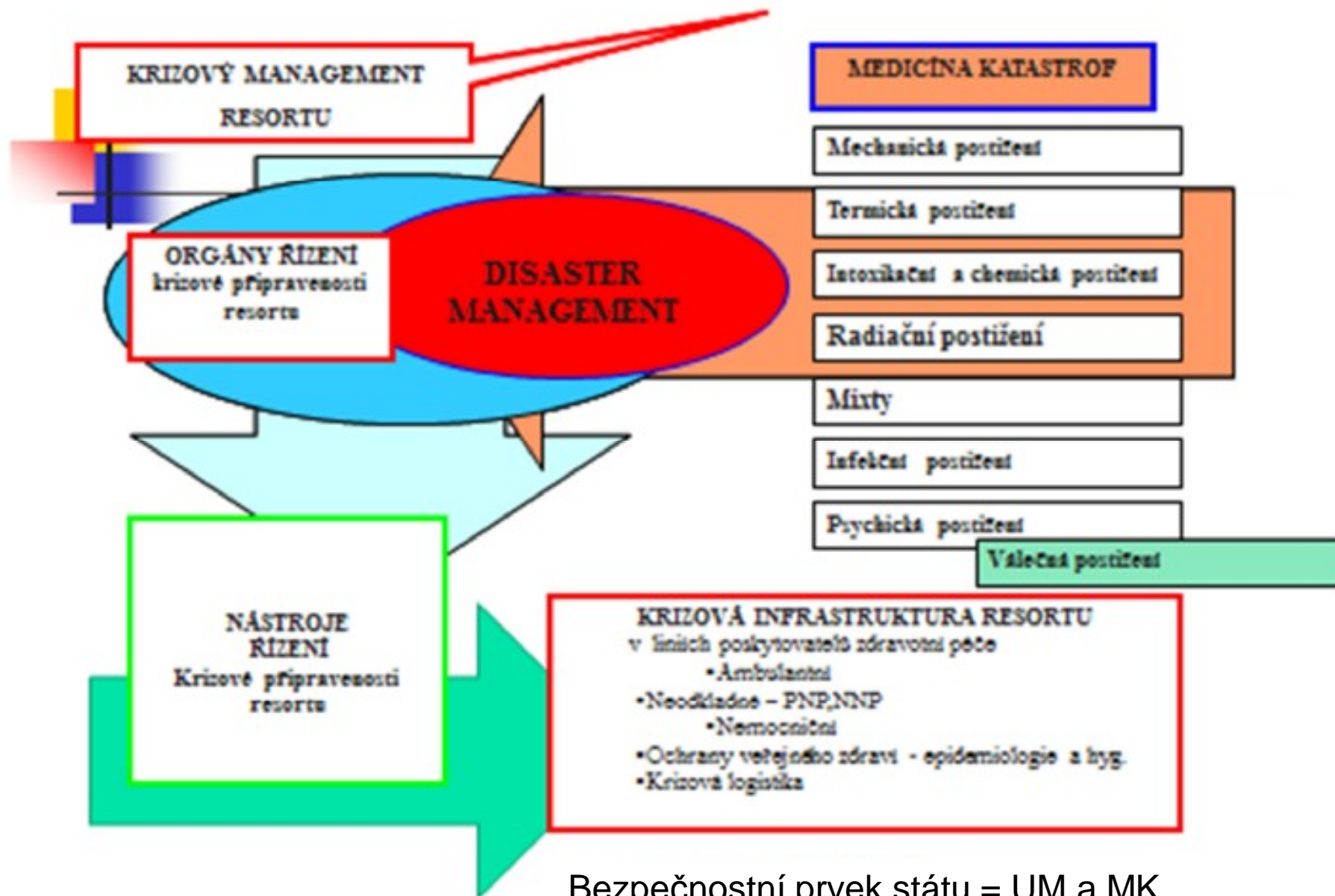
Druhý krok

- Východiskem se stalo **usnesení vlády č. 246 z roku 1993**, následované zákonem č. 239/2000 Sb., o IZS, kde ZZS dostala objem úkolů vyplývajících z jejího zařazení mezi základní složky IZS; a to v podmínkách, kdy :
- HZS ČR = řešeno vlastním zákonem ...
- P ČR = řešeno vlastním zákonem ...
  - ZZS = přetrvávající vyhláška = start směrem k zákonu o ZZS ČR v pojetí plošně budovaného zdravotnického záchranného systému a synchronního systému v úrovni strategické, operativní a taktické i při zachování resortně příslušné autonomie. Uvedené systémové řešení umožňuje předpoklady k dosažení požadované standardizace, integrace a kooperace složek IZS.

Zdravotnický systém

- Celý systém poskytovatelů zdravotní péče je účelově strukturalizovaný (respektující mimo jiné účelnou a efektivní dělbu práce zdravotnických zařízení a zdravotnických pracovníků)...
  - Jako celek (komplex národních zdravotnických systémů) tvoří parciální segment (podsystem) NBS...
- Význam poskytovatelů zdravotnické pomoci a zdravotní péče v národním bezpečnostním systému (záchrana života a zdraví) je nezastupitelný v roli **bezpečnostního prvku státu...**

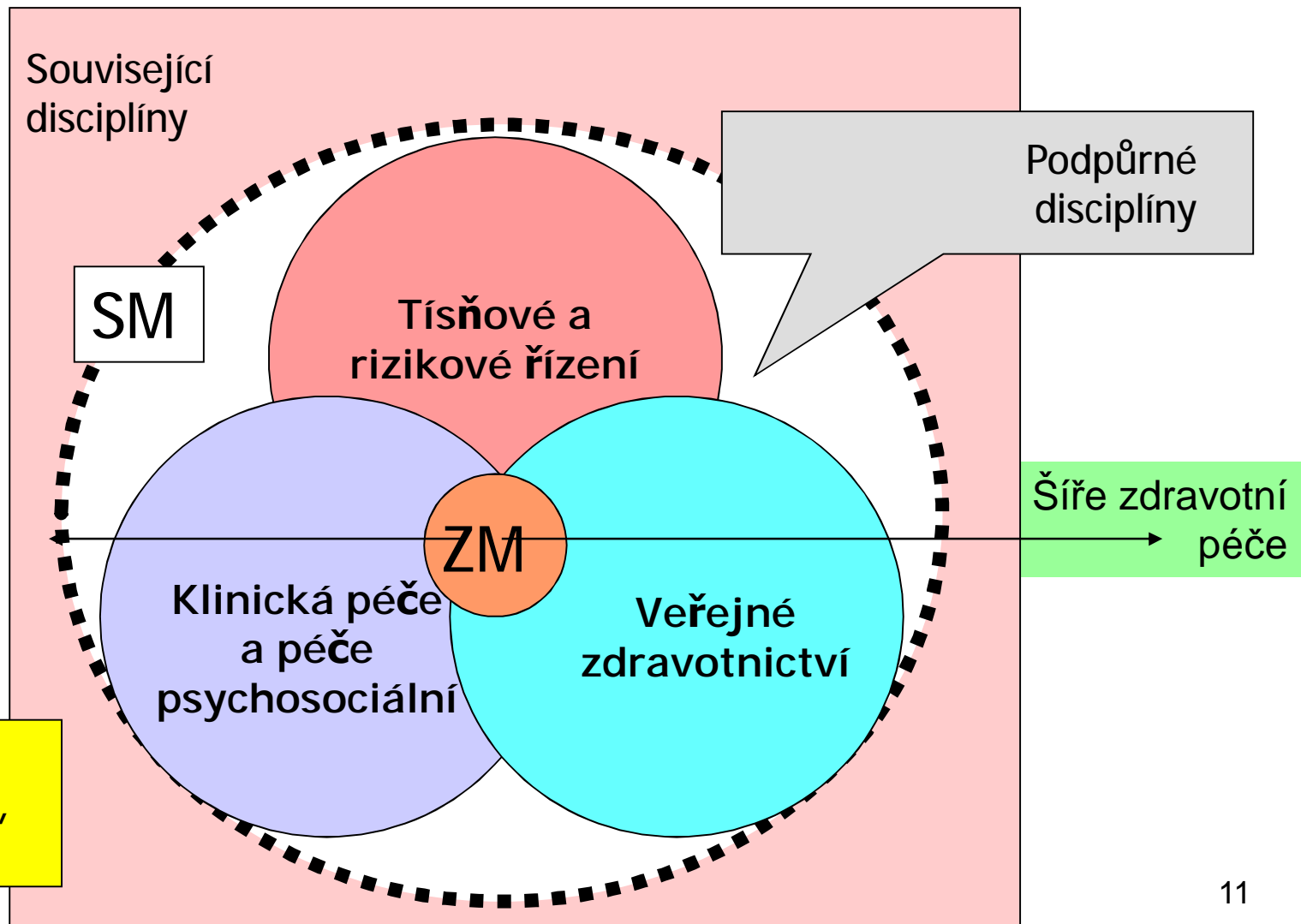
Medicína katastrof

- Multioborový a interdisciplinární obor (součást zdravotní péče), který spojuje metody klinické, epidemiologické, ekonomické, statistické, seismologické, báňské, hydrologické apod. za účelem připravit podmínky pro nejrationálnější využití přirozeně „omezených zdrojů“ ve zdravotnictví ...
- Primárním cílem je alokace zdrojů směrem, který maximálně minimalizuje škody na životech a zdraví, a zajišťuje následnou kvalitu života v dlouhodobých ukazatelích ... *Štorek, J.: 2009*

WHO
&
multidisciplinární zdravotnická
odezva na katastrofy

2003 WHO vs WADEM,
Melbourne, Austrálie
2004 WADEM a WGEC,
Brusel, Belgie
2005 WADEM,
Edinburg, Skotsko

Disaster Health dle WADEM, Brusel, 2004

**PROHLÁŠENÍ WADEM
EDINBURGH, 20.KVĚTNA 2005**

Vzhledem k tomu, že

- **počet a závažnost zdravotnických mimořádných událostí a katastrof trvale globálně narůstá;**

- i z nedávných událostí vyplývá, že mnohým úmrtím a mnohým poraněním s následnou invaliditou, vzniklých fyzickým a psychosociálním poškozením po takových událostech, je možno předcházet;

- nedávné události demonstrovaly **nezbytnost zdokonalování koordinace a kontroly odezev** na takové události;

- dopravní nehody jsou hlavní příčinou úmrtí a invalidity na celém světě;

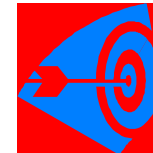
- je třeba vyvíjet provozní lékařské, psychosociální a hygienické standardy a směrnice ke zvládnutí takových událostí a následných škod;

- **dopad přírodních a člověkem způsobených hazardů má pro postižené nepříznivé zdravotní následky:** krátkodobé nebo dlouhodobé, přímé nebo nepřímé;

- existuje koncepční systém jako základ pro vyhodnocování a výzkum katastrof;

- jsou ve vývoji provozní soustavy a směrnice, na kterých je možno založit výzkum a vyhodnocování;
- takové soustavy jsou určeny pro vyloučení a/nebo modifikování hazardů a s nimi spojených rizik, pro zmírňování škod po událostech způsobených takovými hazardy a pro odezvy na takové události;
- medicína katastrof a urgentní medicína pokračují ve vědeckém vývoji a poskytují stále více důkazů, ze kterých se takové standardy odvozují;
- **je třeba pracovní síly určené pro zvládnání takových událostí profesionalizovat;**
- je naléhavá potřeba podporovat spolupráci všech organizací a osob sdružených s lékařskou, psychosociální a hygienickou připraveností a na takové události a s odezvami na ně.

**WADEM Insight – The World Association for Disaster and
Emergency Medicine May-June 2006**

Světová asociace pro medicínu katastrof a urgentní medicínu (WADEM) se rozhodla:

- 1. **Podporovat výchovu a výcvik pracovníků v souladu s přijatými provozními standardy, které se opírají o lékařské důkazy a/nebo o shodu názorů,**
- 2. **Pokračovat ve vývoji lékařských, psychosociálních a hygienických standardů pro vzdělávání, provoz, vyhodnocování a výzkum, opírající se o lékařské důkazy a/nebo o shodu názorů a usilovat o jejich institucionalizaci;**
- 3. **Pokračovat ve vývoji standardů a směrnic pro výzkum katastrof a vyhodnocování zásahů;**
4. Usilovat o globální uznání těchto standardů a směrnic;
5. Distribuovat tyto standardy a směrnice po celém světě;
6. Usilovat o zjednodušování integrace prostředků pocházejících od subjektů původně s humanitárními cíli nesdružených; a
7. Usilovat o spolupráci s mnoha jedinci, kteří se podílejí na prevenci, na zmírňování již vzniklých škod a/nebo reagujících na škody, které jsou následkem takových hazardů.

Děkuji za pozornost

Kontakt :

MUDr. Josef Štorek, PhD;

tel.: 737335360

storek@ipvz.cz;

josef.storek@fbmi.cvut.cz

